

Årsrapport 2023
Veteranstrategi
Slagelse Kommune

Fregatten Iver Huitfeldt er afsejlet mandag den 29. januar fra Korsør med kurs mod Middelhavet.

Fotograf: Rune Dyrholm/Forsvaret.

Forsidefoto:
Camilla Post / Forsvaret.

Indhold

Veteranstrategi	3	Strategispor 3	20
Årsrapport for Veteranstrategien i Slagelse Kommune		Pårørende	20
Dialogforum	4	Status på arbejdet	21
Fremtidens Kommunale Veterankoordinator – nye missioner kalder på nye kompetencer	5	Udviklingspotentiale	23
Strategispor 1	14	Strategispor 4	24
Anerkendelse	14	Koordinering	24
Status på arbejdet	15	Status på arbejdet	25
Udviklingspotentiale	16	Udviklingspotentiale	26
Strategispor 2	18	Strategispor 5	27
Information	18	Udvikling af indsatser og samarbejder	27
Status på arbejdet	19	Status på arbejdet	28
Udviklingspotentiale	19	Udviklingspotentiale	33
		Det nye år 2024	34

Veteranstrategi

I Slagelse Kommune er der et politisk ønske om aktivt at understøtte den lokale udmøntning af den Nationale Politik For Veteraner (2016). Derfor er kommunens Veteranstrategi (2017) et politisk signal om, hvordan Slagelse Kommune vil understøtte veteranerne, i samarbejde med lokale og nationale veteranaktører og deres indsatser:

”Slagelse kommune vil være en foregangskommune for hjemvendte soldater”

Kilde: Information, 24 juni, 2010

Slagelse Kommune ønsker at anerkende veteranerne i kommunen for deres indsats for Danmark, ved at støtte veteranerne med særlige behov og deres pårørende. Dette gøres ved at oplyse kommunens medarbejdere og virksomheder om veteranernes kompetencer og udfordringer. Slagelse Kommune ønsker at understøtte veteranerne i at være i stand til at håndtere de udfordringer, som direkte eller indirekte skyldes deres udsendelse.

Ved en veteran forstås en person der – som enkeltperson eller en enhed – har været udsendt i mindst 1 international mission. Personen kan fortsat være ansat i Forsvaret, men kan også være afgået fra organisationen og overgået til det civile uddannelsessystem, arbejdsmarked eller andet.

www.Forsvarsministeriet/veteran/veteranpolitik

I Slagelse Kommune bor der ca. 911 veteraner fra Forsvaret og Redningsberedskabet, der har været udsendt til krigszoner. Der er på nuværende tidspunkt fortsat ingen opgørelse over, hvor mange veteraner fra andre brancher, der har været udsendt til brændpunkter, som er bosiddende i Slagelse Kommune.

Forligskredsen aftalte i 2019-20 at iværksætte 15 konkrete initiativer til styrkelse af veteranindsatsen. Initiativerne omfatter et specialiseret botilbud, støtte til overgangen til egen bolig, støtte til veteranernes familier, mental og fysisk sundhed, beskæftigelsestilbud, øget opsøgende indsats og fokus på formidling og anerkendelse.

Forsvarsministeriet 2022 - Styrket veteranindsats

Årsrapport for Veteranstrategien i Slagelse Kommune

Slagelse kommune udarbejder årligt en årsrapport, for at understøtte et kontinuerligt fokus på udvikling og behov i relation til veteranområdet. Som et centralt element i udformningen af og input til årsrapporterne har Veterankoordinatoren indtil nu gennemført dialogprocesser blandt samarbejdspartnere, interessenter og aktører på veteranområdet. Denne årsrapport indeholder både en status over veteranarbejdet i 2023, samt potentialer for udviklingen af veteranindsatsen i det kommende år.

Årsrapporten skal ses som en status på den udvikling og det arbejde der foregår i dagligdagen, men også som en form for servicetjek, der er med til at pege på de potentialer, der kunne ligge i den videre udvikling af de 5 strategispor:

- 1. Anerkendelse**
- 2. Information**
- 3. Pårørende**
- 4. Koordinering**
- 5. Udvikling af indsatser og samarbejder**

Den Nationale Veteran Politik, 2016, Forsvarsministeriet.dk

Faldet for Danmark.

Årsrapporten for Veteranstrategien er et overordnet tværfagligt "billede" af tingenes tilstand og de overordnede mere politiske fokuspunkter, som der på tværs af de kommunale centre og politiske udvalg, kan danne grundlag for politiske drøftelser. Derfor skal denne årsrapport ses, som et kommunikationsredskab mellem det politiske niveau og de involverede centre, i forhold til at sætte retning for udmøntning og udvikling af Veteranstrategien for Slagelse Kommune.

Dialogforum

Som et centralt element i udformningen af og input til årsrapporten har Veterankoordinatoren fået relevante input fra samarbejdspartnere, interessenter og aktører ved deltagelse i det nyoprettede Veterandialogforum under Forsvaret. Det centrale Veterandialogforum startede i december 2022 og faciliteres af Forsvaret v/ Regimentschefen – som inviterer de pågældende kommuner og samarbejdspartnere.

TV 2 ØST interviewer veterankoordinator Marlene Bilenberg på Flagdagen i Lystanlægget.

Fremtidens kommunale Veterankoordinator – nye missioner kalder på nye kompetencer

Veteranstrategien er rammen for hele Slagelse Kommunes veteranindsats. Her er Veterankoordinatoren en central aktør. Kommunens arbejde med veteraner, og strategien for indsatsen i forhold hertil, er dog ikke isoleret til kommunens Veterankoordinator. Kommunens daglige arbejde med veteraner involverer mange aktører og centre på tværs af hele kommunen.

Med Veterancentret, som en stor vigtig videnscentral med mange forskellige fagligheder og tilbud, samt en vigtig samarbejdspartner – har den kommunale Veterankoordinator funktion naturligt udviklet sig. Samtidig på det mere historiske plan har russiske soldater invaderet Ukraine og bragte derved krig tilbage til Europa.

Missionsbilledet har ændret sig og opgaverne er væsentligt forskellige fra tidligere indsatser på Balkan, Afghanistan, Libyen og Irak. Det har betydet nye missionstyper - i form af fx afskrækkelsesmissioner bla. i Baltikum. Missionstyper, som ikke længere går til fjerne destinationer, men også til nærområder. Som indbefatter nye kortere indkaldelsesvarsler for soldaterne, kortere udsendelsesperioder, og ikke mindst en større uforudsigelighed forbundet med indholdet i missionerne.

De nye missioner spænder således bredt i både opgaver som trusselsbillede og stiller nye krav til både de udsendte som deres pårørende.

De nye missioner kalder derfor på nye kompetencer hos Veterankoordinatoren og nye indsatser, som bygger ovenpå på alle de erfaringer, som allerede er skabt - i samarbejdet med andre interessenter.

Disse nye forudsætninger gav alt sammen anledning til at starte en proces - i forhold til at retænke og opdatere Veterankoordinator funktionen i Slagelse kommune. Derfor blev der i juni måned 2023 – på baggrund af forskellige hørings svar fra relevante samarbejdspartnere

Fregatten Iver Huitfeldt i Flådestation Korsør. Fotograf: Rune Dyrholm / Forsvaret.

faciliteret et arbejds møde. Deltagere var repræsentanter fra Gardehusar Kasernen, Flådestation Korsør, Veterancentret, Veteranhaven, Danmarks Veteraner, Forsorgshjemmet Toften, Jobcentret, udviklingskonsulent og fungerende Veterankoordinator.

Her blev fundamentet til den fremtidige rolle som Veterankoordinator i Slagelse kommune lagt og snitflader drøftet. Der var bred konsensus om;

- *Samarbejdet på tværs er den bedste løsning i forhold til at levere den bedste hjælp til veteraner og deres pårørende.*
- *At den koordinerende rolle er alt afgørende på alle niveauer.*

Jf. Funktionsområdebeskrivelse.doc

Ligesom den fremtidige Veterankoordinator skal kunne:

- 1. Inspirere, orientere og betjene det politiske niveau i organisationen*
- 2. Koordinere, videns dele og opkvalificere på tværs og få alle ressourceområder med*
- 3. Lede ud af organisationen ved at kommunikerer, koordinere, samarbejde og opnå effektmål for alle veteraner*

Jf. Funktionsområdebeskrivelse.doc

Danske soldater har i 12 måneder været en del af NATOs plan for at forsvare Letland. Som afslutningen på indsættelsen deltog den danske kampbataljon i den store øvelse Crystal Arrow. Fotograf: Camilla Post / Forsvaret.

Veterankoordinatoren fungerer fortsat som videns person, tillidsskaber, koordinator og bindeled mellem såvel veteraner, pårørende, interesseorganisationer, behandlere, kommunale og private aktører. Koordinatoren udgør mere end nogensinde - en central aktør i kommunens samlede indsats overfor tidligere udsendte.

En vigtig forudsætning for Veterankoordinatorens arbejde er, at Veterankoordinatoren ikke har myndighed i forhold til de veteraner og pårørende, som koordinatoren arbejder med. Det vil sige, at Veterankoordinatoren ikke har myndighed til at visitere til tilbud og indsatser. Veterankoordinatoren kan vejlede og bringe viden i spil i forhold til de særlige forhold som berører tidligere udsendte, og deres pårørende. Myndigheds- og beslutningskompetencen, og arbejdet heromkring, ligger dog ude i de enkelte kommunale enheder, eller hos samarbejdspartnere i region eller stat.

Veterankoordinatoren er for alle veteraner bosat i kommunen og deres pårørende samt netværk. Brugere af Veterankoordinatoren bestemmer selv, hvad de ønsker, at tale om og hvor meget de evt. ønsker der skal videregives til relevant myndighed. Det er muligt at henvende sig anonymt til Veterankoordinatoren, ligesom det ikke er et krav, at man allerede har en eksisterende "kommunal sag".

Årlige henvendelser til Veterankoordinatoren

Veterankoordinatoren er fortsat i kontakt med rigtig mange veteraner, pårørende og samarbejdspartnere til arrangementer, netværk, tilbud, konferencer mv. Nogle af disse henvender sig direkte eller på vegne af en veteran eller deres pårørende. I 2023 har Veterankoordinatoren været i personlig kontakt med ca. 40 veteraner. Samtidig har der været ca. 10 pårørende, som har rettet henvendelse omkring konkrete problemstillinger og behov.

Typer af henvendelser

Vejledning & vejvisning

Henvendelserne fra veteranerne handler typisk om behov for vejledning ift. tilbud eller vejvisning ind i det kommunale system. Udfordringen handler som regel om usikkerheden i hvor man skal henvende sig. Derudover informeres om relevante tilbud hos andre aktører, både hos frivillige og private, såvel som statslige og kommunale tilbud. Eksempelvis henvisning til jobkonsulenter, men også særlige tilrettelagte beskæftigelsestilbud for veteraner og sikre inddragelse af eller overgang til f.eks. Veteracentret.

Eksempel Ole:

Ole er 26 år, single og bor i egen lejlighed. Han har været i hæren og været udsendt 1 gang til en krigszone. Han har i flere år haft fast job, som faglært i det civile liv. Han kontakter Veterankoordinator på opfordring fra sin mor -, da han for 4 gang er sygemeldt med PTSD & depression. Ole har netop raskmeldt sig, da han ikke længere kan honorere presset i forhold til sygedagpengelovgivningen. Han er derfor havnet i dagpenge regi. Ole har på det seneste isoleret sig, vendt op og ned på sin døgnrytme og har en presset økonomi.

Han har et ønske om at få noget struktur ind i sin hverdag igen, ligesom han er begyndt at undre sig over sine mange periodevise sygemeldinger med flashback, som han synes er skamfulde.

”Jeg har det rigtig skidt og aner ikke, hvad jeg skal stille op”

En sådan henvendelse udløser typisk flere samtaler – grundet kompleksiteten på flere områder.

I det konkrete tilfælde er der både henvisning og vejledning til relevante tilbud og samarbejdspartnere -instanser, indenfor sociale, psykologiske og økonomiske områder. Ligesom Veterankoordinatoren koordinerer og sikrer møde med interne nøglepersoner med henblik på, at få hjulpet ham med afklaring af arbejdsevne, i forhold til hans fremtid i et beskæftigelsesperspektiv.

Sluttelig følger Veterankoordinatorer op på hans pårørende – i dette tilfælde hans mor og sikrer at hun får information og vejledning om, relevante tilbud til pårørende til veteraner.

Koordinering & tovholder

En anden typisk henvendelse kommer fra ledige veteraner, der ofte har andre udfordringer end ledighed. Tit har veteranen svært ved at forstå og begå sig i systemet, hvorfor de enten bliver handlingslammede, giver op og ikke handler på ret og pligt, hvilket forværrer deres situation. Her handler det om hjælp til at få overblik og struktur over situationen for den enkelte. Derudover har Veterankoordinatoren en koordinerende rolle i forhold til at sikre, at nøglepersoner, relevante samarbejdspartnere og evt. pårørende bidrager til situationens løsning. Det er netop her, at nøglepersonerne som fx sagsbehandler har/får viden om veteranernes særlige forhold.

Eksempel Hans:

Hans er 56 år, skilt, bor alene og har 4 store børn, hvoraf den ene er infantil autist, umyndighedsgjort og bor på et bosted. Hans er væge for sin datter.

Han har været ansat i Forsvaret i 16 år og haft 8 udsendelser til bla. Balkan og Afghanistan, men er nu stoppet i Forsvaret. Veterankoordinatoren får henvendelsen igennem en kammerat, da Hans ikke selv magter at tage kontakt. Veterankoordinatoren kontakter Hans.

Hans har et massivt alkoholmisbrug igennem mange år, men har de sidste 4 år haft et civil job, som han er meget glad for. Hans kan ikke længere sove, har angst, oplever voldsomme flashback, periodevis depressiv, ryster, isolerer sig og bliver pludselig udadreagerende. Denne adfærd er medvirkende årsag til nogle alvorlige hændelser på jobbet, hvilket resulterer i en afskedigelse.

***”Jeg har aldrig været sygemeldt, altid knoklet igennem
– men det kan jeg ikke mere”***

Hans har altid passet sit job og sat en stor ære i, at tjene sit land. En ære, som han har båret med sig til sit job i det civile.

Hans har ingen indtægt længere, kan ikke betale sine regninger og kan slet ikke overskue hvem han skal have fat i.

De første par gange når Hans mødes med Veterankoordinatoren brækker han sig konstant, da hans nervesystem er voldsomt overbelastet gennem længere tid.

Ved sådan en henvendelse udløses flere samtaler i ”walk and talk” regi, hvor det primære formål udelukkende er, at opbygge tillid og få hans nervesystem beroliget, for overhovedet at kunne føre en samtale på sigt. Herefter udløses yderligere samtaler, og som en indgang for veteranen – skaber Veterankoordinatoren kontakt til rette sagsbehandler/nøgleperson i Jobcentret, kontakt til sundhedstilbud ”Sundhed i Front”, Veterancenter for mulig arbejdsskade sag og opsøgende rådgiver derfra, Psykolog tilbud og til Rusmiddelcentret. Samtidig informeres der om evt. tilbud for veteraner både i kommunalt og statsligt regi, men også frivillige tilbud og muligheder for netværk.

Relationsarbejde & Støtte

Nogle af henvendelserne kommer fra veteraner, hvor der er opbygget en god relation og tillid. Disse handler rigtig meget om at tale og dele tanker og følelser med en der forstår dem og deres frustrationer i deres situation. Nogle gange er det udløst af ”småting”, som et brev i E-Boks, eller et lægebesøg, som pludselig er for meget. Andre gange er det familien derhjemme som trækker behovet. I sådanne henvendelser har Veterankoordinatoren en mere lyttende, terapeutisk samt coachende funktion.

Eksempel Mikkel:

Mikkel er ca. 59 år, gift og førtidspensionist pga. PTSD efter 2 udsendelser til Balkan. Han har hjemmeboende børn. Mikkel har angst, ADHD, PTSD & depression. Mikkel kæmper meget med at finde sin nye identitet efter at have fået sin førtidspension. Han synes, at livet er meget trist.

***“Jeg har fået ro efter min førtidspension,
men føler mig ensom og glemt”***

Mikkel har mistet kollegaer, sit netværk i Forsvaret og overgangen fra tjeneste til førtidspension har været meget svær. Han har løbende behov for at snakke og vende hans situation.

Netop denne form for henvendelser er meget individuelle og der opbygges en tryk relation, som samtidig kan bidrage til at få hjulpet Mikkel ind i et nyt netværk i sin fritid. Et fristed, hvor han kan møde ligesindede i et fællesskab med andre, som forstår ham.

Ved sådan en henvendelse sikrer Veterankoordinatoren, at familien også får vejledning om tilbud og støtte.

Udebanen

De mere komplekse henvendelser, som også er kendetegnet ved varigheden over tid, omfatter meget forskelligartede problematikker. Det er alt fra manglende bolig, arbejdsskadesager, misbrug, kriminalitet og psykisk sygdom. Derudover brudte parforhold og samværs-problematikker med børn. Disse henvendelser er kendetegnet ved deres kompleksitet og at der er flere instanser involveret i håndteringen af situationen. Veterankoordinatoren har her en hel central rolle i afdækningen af alle aspekter i situationen, der skal understøtte løsningen. Dette foregår mange forskellige steder fx hjemme hos veteranen, som bisidder til møder hos Veteracentret, i fængslet, i psykiatrien, kriminalforsorgen eller behandlingshjem m.m. Mere end nogensinde er der mange samarbejdspartnere og fagligheder bl.a. i Veteracentret, - omkring veteranen, hvorfor Veterankoordinatoren har en stor koordinerings opgave, som sikrer, at veteranen oplever fælles indsats og understøttelse.

Eksempel Peter:

Peter er 40 år, single efter 2 samlivsbrud og har 2 børn med forskellige mødre.

Han har været ansat i forsvaret i ca.10 år, udsendt 2 gange og haft mange forskellige ansvarsområder. Han har været ind og ud af jobcenter regi, psykiatri mv igennem rigtig mange år, som konsekvens af et turbulent liv med vold og forskellige misbrug - hvor mange indsatser og tiltag er forsøgt.

Peter har PTSD, angst, personlighedsforstyrrelse og har på denne baggrund fået tilkendt førtidspension.

“Jeg stoler ikke på nogen”

Peter er meget paranoid, og har ingen tillid til andre. Han har været i tidligere forhold med voldelige partnere. Han har svært ved at drage omsorg for sig selv, hvilket har betydet, at han i sit seneste samlivsforhold er blevet en belastning for relationen. Peter har et meget lille netværk omkring sig.

Veterankoordinatoren fungerer som en støtte for Peter, bisidder, og bindeled til mange instanser såsom Jobcenter, Mande Center, Borgerservice, KFUM økonomisk rådgivning, støtte i forhold til opstart af arbejdsskadesag i Veterancenter, støtte til psykiatrisk behandling, rusmiddel-behandling, familieretshuset, hjælp til bolig efter samlivsbrud men også støtte til pårørende i forhold til kompleksiteten i sagen.

Pårørende – Støttende, henvisende, koordinerende

De fleste henvendelser fra pårørende handler om bekymringer for deres veteran enten som partner, børn, forældre, andre familiemedlemmer eller naboer m.fl. De er ofte bekymrede om ændret adfærd, heftigt temperament, misbrug eller boligsituation og økonomi. Samtidig bliver de ofte afvist af veteranen, som ikke ønsker hjælp eller indblanding i sit liv. De ringer når de føler afmagt, det kan være i parforholdet, hvor der er angst og udfordringer i samlivet, men fx også under eller efter veteranens indlæggelser. Disse henvendelser er tit og ofte akutte alt efter situationen. Her er opgaverne meget forskellige fra lyttende til mere handlingskrævende i den konkrete situation for/eller sammen med den pårørende.

Eksempel Søren:

Søren er 34 år, single, bor alene og har været udsendt 1 gang til en krigszone. Han har PTSD, angst, depression, & OCD.

Veterankoordinatoren får et opkald fra veteranens mor Ulla, ikke kan få fat i sin søn og er bekymret for om hans velbefindende mentale tilstand. Veterankoordinatoren afklarer, hvor akut behovet er.

Mor Ulla forklarer at hun ikke selv kører ud og banker på døren, da hun pt. ikke har den bedste relation, da hun har blandet sig for meget tidligere. Ut vejleder om mulighederne – fx veterancentrets opsøgende rådgivere som kan køre forbi adressen, eller en kammerat fra udsendelsen - alternativ anden familie. Som et led i sparringen kommer mor Ulla i tanke om en nær relation – Sørens ekskæreste, som gerne vil køre forbi.

Ulla sender en sms til ekskæresten, mens veterankoordinatoren fastholder samtalen – indtil Ulla har fået bekræftet at Søren - efter omstændighederne har det godt og blot ikke har ønsket at tale med sin mor.

Ulla er meget ulykkelig. Veterankoordinatoren spørger ind til hvorvidt Ulla og de pårørende omkring Søren får hjælp til at navigere i den uvished og frygt, som naturligt er forbundet med situationen.

“Det er første gang i mange år, at der er nogen, som spørger ind til om jeg har brug for hjælp”

Veterankoordinatoren afklarer stressniveauet ud fra Forsvarets “Operativ Stress Kontrol”, som er en farveskala, der indikerer den mentale belastning, som veteranen har – men kan også anvendes til pårørende, som kan være ramt af sekundær traumatisering.

Der etableres herefter kontakt til Veterancentret og de tilbud til pårørende som forefindes her.

Veterankoordinatoren kontakter Ulla – løbende i en periode herefter – for at følge op.

Kampklar	Påvirket	Overbelastet	Ukampdygtig
Kendetegn - Normalt humør - Stabil - Tager tingene, som de kommer	Kendetegn - Irritabel eller utålmodig - Nervøs - Ked af det eller overvældet	Kendetegn - Vrede eller hyppige raseriudbrud - Angst - Nedtrykt eller opgivende	Kendetegn - Kan ikke kontrollere egen opførelse - Svær angst eller panikanfald - Deprimeret/selvmodstanker
- Præsterer tilfredsstillende - I mental balance	- Overspringshandling - Glemsomhed eller forstyrrende tanker	- Præsterer dårligt - Dårlig koncentrationsevne eller dømmekraft	- Kan ikke udføre pligter - Kan ikke koncentrere sig
- Normal søvn	- Urolig søvn - Ubehagelige drømme eller mareridt	- Svært ved at falde i søvn eller sove igennem - Tilbagevendende mareridt	- Kan ikke falde i søvn eller sove igennem - Plaget af mareridt
- Fysisk veltilpas - Godt energiniveau	- Muskelspændinger eller hovedpine - Lavt energiniveau	- Øgede muskelsmerter eller spændinger - Træt eller udmattet	- Konstant træt eller udmattet - Fysisk syg
- Fysisk og socialt aktiv	- Mindre fysisk eller socialt aktiv	- Undgår fysiske eller sociale aktiviteter	- Ikke fysisk aktiv og isolerer sig socialt
- Normalt eller begrænset forbrug af rusmidler eller spil	- Forøget, men kontrolleret forbrug af rusmidler eller spil	- Stort, ukontrolleret forbrug af rusmidler eller spil	- Misbrug eller afhængighed af rusmidler eller spil

Udgivet af Veterancentret i januar 2018

Operativ Stresskontrol fra Forsvaret.

Strategispor 1

Anerkendelse

Vi anerkender veteranerne for den indsats som veteranerne har ydet for Danmark, ligesom vi anerkender de pårørende for den støtte og det afsavn som de yder veteraner før, under og efter udsendelserne.

Det betyder at veteranerne anerkendes for deres indsats ved arrangementer som bl.a. flagdagen, men også i hverdagen, hvor veteraner og pårørende tilbydes én indgang til kommunen via Veterankoordinatoren. Veteranindsatsen er i kommunen samlet på et mindre antal medarbejdere, hvilket betyder, at veteraner og pårørende vil møde kommunale aktører, der har forståelse for deres særlige problematikker.

Dette gøres ved:

- En overordnet strategi for veteranindsatsen
- Skabe et bredt samarbejdsfælleskab for udvikling og sparring
- Afholdelse af et officielt flagdagsarrangement
- Én indgang for veteraner og pårørende

"Det er essentielt, at anerkendelsen af veteranerne og de pårørendes indsats er bredt funderet, så vi viser, at deres indsats er påskønnet i alle dele af det danske samfund.... Anerkendelse skal derfor finde sted lokalt og centralt, i by og på land og i forbindelse med hele rigsfællesskabets Flagdag"

Forsvarsministeriet 2022 - Anerkendelse - Evaluering af veteranindsatsen

Leopard 2A7 kampvogn på værksted. Fotograf: Sofie Bock Troelsen.

Status på arbejdet

• Veterandialogforum Slagelse

I 2023 har Veterankoordinatoren deltaget i Veterandialogforum, for at sikre vigtige input til problematikker og potentialer for udvikling.

Samarbejdet på tværs af kommuner, frivillige og Forsvaret udvikles fortsat til fælles gavn.

Flagdagen blev naturligvis også markeret med lagkage.

• Flagdagen

Flagdagsarrangementet er kommunernes anerkendelse til veteraner som har været Udsendt for Danmark. Lokalt er Slagelse Kommunes

arrangement ofte i samarbejde med Forsvaret og frivillige. Med

baggrund i drøftelser i Veterandialogforum, om et samlet større fokus på anerkendelsen af de Udsendte for Danmark og deres pårørende - nedsatte Veterankoordinatoren en arbejdsgruppe for Flagdagen 2023.

Denne består af repræsentanter fra henholdsvis Flådestation Korsør, Politi, Gardehusarregimentet, Veterancentret, Hjemmeværn, Veteran & Pårørende cafe.

Arbejdsgruppen har i 2023 haft fokus på veteranernes ønske om:

- Ny lokation, som gør det nemmere at deltage
- En mere folkelig fejring af de Udsendte for Danmark
- At udbrede kendskabet til Flagdagen og de faggrupper, som kan være Udsendt for Danmark

Flagdagen blev derfor afholdt på ny lokation – Slagelse lyst anlæg, som blev rammen for en folkelig fejring af alle Udsendte (faggrupper) for Danmark. Et lyst anlæg med en midlertidig flagstang, til brug for Flagdagen. Arrangementet var godt besøgt med over 400 gæster, der oplevede taler, udstilling af brandbiler, beredskabsstyrelsens biler og droner, nye og gamle militære køretøjer, politi heste & hunde, politibiler & motorcykler, lokale tilbud; som Veteraner og Golf, VeteranHaven, Safezone Skydning, Sundhed i front, Veterancafe og Pårørende Cafe, soldaterforeninger mv. Ligesom der var sjov for børnefamilierne med ridning for de små, KidsVolley & krigershow. Ceremonien, talerne og uddeling af børnemedaljerne foregik på scenen i anlægget, hvorfra det lokale band Poplic Service spillede under arrangementet. Forplejningen bestod af flere forskellige muligheder ved ZBCs foodtruck, pølsevogn, slushice og popcorn, sodavand, øl & vand sponsoreret af Harboe, samt lagkage og kaffe.

Alt sammen repræsenteret ved lokale virksomheder. Som en optakt til selve Flagdagen indgik Veterankoordinatoren et samarbejde med TV2east i forhold til en portrætserie bestående af 3 portrætter af lokale udsendte, - henholdsvis præsten, politibetjenten og sygeplejersken:

<https://www.tv2east.dk/nyheder/Præsten>

<https://www.tv2east.dk/nyheder/Sygeplejersken>

<https://www.tv2east.dk/Politimanden>

Udviklingspotentiale

På kort sigt

- Der arbejdes videre i arbejdsgruppen for Flagdagen - med at udvikle på det nye koncept og forbedringer heraf – i samarbejde med Borgmesteren.
- Der skal fortsat arbejdes videre med udpegning af nøglepersoner (se under strategispor 4) i de forskellige Centre i Kommunen, som skal være med til at sikre viden om veteranernes forhold og derigennem medvirke til anerkendelse af den enkelte veteran.

På lang sigt

- Der tilstræbes en solid netværksgruppe repræsenteret af alle relevante Centre i kommunen, så veteranerne føler sig set, hørt og forstået i deres møde med Kommunen.
- Der arbejdes fortsat på, at udbrede kendskabet til Flagdagens formål – til både befolkning og deltagere som helhed. Blandt andet ved at fastholde den nye lokation i Slagelse Lyst anlæg.

Børnemedaljer på Flagdagen.

Fotograf: Morten Fredslund, Forsvaret

Strategispor 2

Information

Et centralt element i veteranindsatsen, er viden og information. Kendskab til de særlige forhold, der kan være forbundet med at have været udsendt, er det første skridt i arbejdet med veteraner og deres pårørende. Samtidig er der behov for at arbejde på en fælles ramme for deling af information om og for veteraner.

Kommunens Veterankoordinator fungerer som central videns person, og arbejder hele tiden for at udbrede information om og til veteraner og pårørende, men også til de kommunale kollegaer. Kommunen vil samarbejde med både lokale, regionale og landsdækkende aktører på veteranområdet for at sikre en aktiv samarbejdsplatform ift. muligheder, tilbud, og relevante kontaktpersoner mv., således at informationerne samles og bliver tilgængelig for borgere, myndigheder og organisationer.

Dette gøres ved:

- Information om tilbud, arrangementer og aktuelle emner for veteraner og pårørende på Veterankoordinatorens Facebook
- Videndeling via Veterandialogforum og andre samarbejdspartnere – omkring kurser, materiale, nyheder, opmærksomhedspunkter
- Betjening af det politiske niveau
- Håndtering af presse

Status på arbejdet

- Veterankoordinatoren indsamler løbende generel viden om de mange forskellige tilbud både lokalt, men også regionalt og landsdækkende. Dette sker både ved deltagelse i konferencer, netværksmøder, sparringsmøder med andre koordinatore og tæt samarbejde med Forsvaret, Veterancentret, foreninger, virksomheder, frivillige og andre aktører. Denne viden deles efterfølgende via afholdelse af møder med de relevante nøglepersoner og Facebook-opslag.
- I 2023 har Veterankoordinatoren også arbejdet målrettet med at synliggøre mange af de aktiviteter, arrangementer og netværksmøder som der deltages i – på sin Facebook side. Med det formål, at vise bredden i den lokale veteranindsats. <https://www.facebook.com/veterankoordinator>
- Veterankoordinatoren har i 2023 inviteret de tværkommunale nøglepersoner til at deltage i Veterancentrets årlige konference, som havde temaet "Fra kampoperationer til afskrækkelse", samt til deltagelse i de årlige temadage.
- Danmarks Veteraner, som har etableret en landsdækkende platform med information om aktiviteter for veteraner og pårørende, udvikler fortsat på denne i 2023. **Se platformen her www.veteranportalen.dk**

Udviklingspotentiale***På kort sigt***

Fortsætte med at udvikle på synlighedsindsatsen af tilbud, aktiviteter og arrangementer for veteraner, pårørende og samarbejdspartnere. Og sikre vidensdeling af den gode historie om veteranerne til resten af befolkningen.

På lang sigt

Fortsætte med det gode samarbejde og engagement i det nye Veterandialogforum og sikre viden via netværk og konferencer m.m.

Pårørende.

Samtalegrupper.

Strategispor 3

Pårørende

Forskning igennem rigtig mange år peger på, at det kan have psykosociale konsekvenser – som f.eks. for det mentale helbred, håndtering af fritidsinteresser og aktiviteter uden for hjemmet – at leve sammen med en veteran med psykiske efterreaktioner. At mange af familierne er belastet og derfor kan være i fare for samlivsbrud og sekundære traumatiseringer.

”Bag enhver veteran er pårørende. Og dem skal vi blive endnu bedre til at tage hånd om”

Forsvarsministeriet 2022. Pårørende og børn, herunder særligt børn af udsatte veteraner.

Fædre, som har oplevet kamphandlinger, bliver også i højere grad registreret med misbrugsdiagnose end fædre uden kamperfaring – og deres børn og ægtefæller har mere kontakt til det psykiatriske sundhedssystem og køber i højere grad antidepressiv medicin.

Kilde: VIVE, Oktober 2022

Fokus på pårørende skal sikre, at de vanskeligheder og udfordringer de oplever og kan løbe ind i som pårørende, mødes med seriøsitet og professionalisme i kommunen. Der arbejdes med at styrke netværk, hvorfor der afholdes forskellige sociale arrangementer for både veteraner og pårørende, men også hver for sig. Dette foregår både kommunalt, regionalt, men også på tværs af landet.

Dette gøres ved:

- Veterankoordinatoren er også tilgængelig for de pårørende
- Rådgivning og vejledning
- Orientering om børnegrupper og parterapi
- Orientering om andre lokale og nationale tilbud for veteranfamilien

Status på arbejdet**• Pårørende information**

I kontakten med udfordrede veteraner formidler Veterankoordinatoren altid information om tilbud til de pårørende og familien som helhed, bl.a. omkring Veterancentrets gratis tilbud til familierne omkring børnegrupper, PREP-kurser for par og psykologbehandling til netop pårørende. Eller til nogle af de mange andre tilbud f.eks. som VeteranHaven, hvor man også som pårørende kan benytte haven som et fristed.

Veterancentrets Familieenhed

- I 2023 er samarbejdet med Veterancentrets nye familieenhed og Slagelse Kommune styrket. Repræsentanter fra Veterancentrets familieenhed deltager fast i det tværkommunale netværk for nøglepersoner. Ligesom Veterankoordinatoren fremadrettet sidder med i Veterancentrets Børn & Familie Forum, som en af landets 3 udvalgte. I 2023 er der fortsat fokus på, hvordan man kan vise anerkendelse til børn af veteraner.

Familieenhed.

• Pårørende Café

Veterankoordinatoren har i løbet af 2023 sikret, at de pårørende fortsat kan benytte lokationen i Ungehuset - hver anden onsdag i måneden. Veterankoordinatoren har også arbejdet med de pårørende i forhold til sparring og støtte til aktivitetskalender.

Cafeen er udgiftsneutral for kommunen, som kun stiller lokalerne i Ungehuset (Café Bjørn) til rådighed. Netværket består kun af pårørende til støtte og gavn blandt ligesindede. Der er ingen tilmelding og cafe aftenne foregår i et afslappet uformelt fællesskab, hvor man blot møder op.

Det er stadig en lille stabil gruppe, der mødes. Det er vanskeligt at rekruttere nye pårørende, dels fordi de ikke kun er pårørende til veteraner men også til døde eller nye udsendte veteraner. Det er meget forskellige problematikker og behov, som de enkelte pårørende har. Samtidig kan det være svært for de pårørende, som har en meget

udsat veteran hjemme, at komme hjemmefra. Den pårørende er tit hovedpersonen, som står for alt i familien og derfor ikke magter at komme.

De pårørende har desuden en facebookgruppe, som bruges til annoncering af arrangementerne og hvor de kan give hinanden støtte og styrke fællesskabet.

Veteran Café Slagelse

- Veteran Café Slagelse er en gruppe af frivillige, med en selvvalgt bestyrelse og vedtægter. Caféarrangementerne afholdes én gang hver den første onsdag i måneden fra kl. 19.00-21.00 i Café Bjørn i Ungehuset. Den tidligere Veterankoordinatoren har i mange år siddet i bestyrelsen. Men i 2023 har den fungerende Veterankoordinator i stedet for fokus på at understøtte og sparre med medlemmerne. Veterankoordinatoren arbejder i 2023 for, at få tjenestegørende frivillige ind i bestyrelsen, for netop på denne måde, at få udbredt ejerskab og kendskab til Veteran Café Slagelse og de mange muligheder, som ligger i dette regi.

Der foreligger ingen registrering af de veteraner som deltager, da det er et tilbud til veteraner fra det vestsjællandske, hvor formålet er at styrke netværk blandt disse.

Veterankoordinatoren understøtter desuden evt. med hjælp til §18 og veteranpulje eller andre, reservering af lokalefaciliteter i Ungehuset, indhentning af id-kort og de aktivering af alarmen, samt løbende synlighed og deltagelse i cafeen ad hoc.

• VeteranHaven

VeteranHaven er en frivillig forening og sideløbende med foreningen drives også den socialøkonomiske virksomhed VeteranHaven.

VeteranHaven

grobund for sjæl og sanser

I Forening VeteranHaven er alle velkomne som medlem. Selvom foreningen er startet af veteraner, så er foreningen for alle. Deltagerne kan fx være militærveteraner, sygdomsramte eller folk, der har brug for at øve at være på en arbejdsplads. Formålet med haven er at genopbygge mennesker – haven & naturen er blot midlet.

Haven opbygges og drives af de medvirkende. Samtidig er VeteranHaven en socialøkonomisk virksomhed VeteranHaven. Denne del af VeteranHaven fungerer som et beskæftigelsesrettet tilbud i samarbejde med bl.a. Jobcenter Slagelse, som står for visiteringen til tilbud.

VeteranHaven ansætter i deltidsjob og fleksjob både i haven, men også i haveservice og på eksterne arbejdssteder. VeteranHaven er en trædesten på vejen ud på en anden civil arbejdsplads.

Haven er åben på hverdage fra kl. 9-14, besøget skal anmeldes.

Se hjemmesiden her: <https://www.veteranhaven.dk/>

Udviklingspotentiale

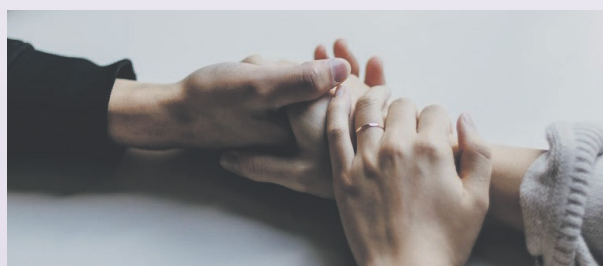
På kort sigt

I 2023 har Veterankoordinatoren udviklet på netværket for de tværkommunale nøglepersoner for veteranindsatsen ved at inviterer fagpersoner fra Veterancentret ind i netværket - som faste deltagere. I praksis har det betydet, at der fast deltager repræsentanter som henholdsvis opsøgende rådgiver, beskæftigelsesrådgiver/socialrådgiver, specialiseret børne og familierådgivere. Formålet er at sikre et styrket samarbejde på mange områder bla. pårørende og børn af veteraner.

Vive rapporten <https://www.vive.dk/da/udgivelser/danske-hjemvendte-soldater-18328/> påpeger netop vigtigheden i, et øget fokus på den sekundære traumatisering for pårørende, samt børn af veteraner og deres mistrivsel.

Der er fokus på information bl.a. på Veterancentrets udbud af parforholdskurser PREP-kurser.

PREP står for Prevention and Relationship Enhancement Program. Kurserne er revitaliserede og udbydes i 2024 igen som forebyggende tiltag, og som værktøj til at bedre kommunikationen i parforholdet. Kurserne er et gratis tilbud til soldater og deres partnere som et led i Forsvarets anerkendelse af veteraner.

PREP-kurser.

Der arbejdes på et mere systematisk samarbejde i forhold til deltagelse i Regimentets pårørende arrangement "Før, under og efter udsendelse", for at gøre opmærksom på kommunens veteranindsats for veteraner og deres pårørende.

På lang sigt

Der vil være et øget fokus på arbejdet med nøglepersoner og pårørende ift. viden om faren for at udvikle sekundær traumatisering. I forhold til Veterancafeen & Pårørendecafeen arbejdes på at optimere samarbejdet med andre caféer på tværs af kommunegrænserne. Ligesom der vil være fokus på, hvordan Frivillighedscentret i Slagelse kommune måske kan spille en mere aktiv rolle i forhold til Veteran & Pårørende caféerne.

Fotograf: Tue Skals / Forsvaret.

Strategispor 4

Koordinering

Veterankoordinatorens koordinerende rolle er afgørende på alle niveauer i veteranindsatsen.

I arbejdet med de særligt udfordrede veteraner og deres pårørende, er der mange forskellige komplekse problemstillinger – af social, psykologiske, beskæftigelses- og helbredsmæssige karakter. På denne måde agerer Veterankoordinatoren bindeled eller tovholder mellem rigtig mange samarbejdspartnere og instanser – hele tiden med veteranen i centrum og som omdrejningspunkt.

Der er kommet rigtig mange vigtige aktører og fagpersoner på veteranområdet – både i og uden for kommunen.

Veterankoordinatorens rolle som videns person giver veteraner, pårørende og interessenter et vigtigt afsæt. Men Veterankoordinatorens koordinerende rolle er mere end nogensinde central, for at lykkes med at hjælpe de udsatte veteraner og deres pårørende.

"Virksomhederne er en vigtig samarbejdspartner i veteranindsatsen og har en afgørende betydning, når udsatte veteraner på kanten af arbejdsmarkedet skal i beskæftigelse. For at styrke virksomhedernes indsats og sikre bæredygtige forløb, som både veteraner og virksomheder oplever effekt af, er det vigtigt, at virksomhederne har adgang til viden, inspiration og konkrete værktøjer."

Kilde: Forsvarsministeriet 2022 - Den beskæftigelses-rettede indsats for de mest udsatte veteraner

Dette gøres ved:

- Udpegning af nøglepersoner i de forskellige centre
- Dyrke netværk og videndeling både internt og eksternt
- Bringe de "rigtige" parter sammen
- Stifinderfunktion for veteraner, pårørende og virksomheder
- Relations arbejde i forhold til at skabe tillid
- Være opdateret på veteranområdet til gavn for både veteraner og kollegaer
- Sikre synlighed ved deltagelse i diverse arrangementer, netværk og samarbejds møder

Status på arbejdet

- Sagsbehandling

Der hvor sagsbehandlingen er udfordret er, når veteraner har skiftende sagsbehandlere, og veteranen ikke føler sig hørt. Det er også den slags henvendelser, som lander hos Veterankoordinatoren. Her kan Veterankoordinatoren sikre og understøtte – at nøglepersonerne for indsatsen bliver bragt i spil. På denne måde bliver Veterankoordinatorens rolle, at vejlede og sikre at der er den nødvendige viden og forståelse for håndtering af veteraner. Såsom alternative møderammer eller hjælp til kontakt til særlige militære tilbud.

På samme måde kan Veterankoordinatoren understøtte frustrerede veteraner, når de skal søge ydelser og have hjælp digitalt med f.eks. hjælpemidler eller lign.

Derfor har veterankoordinatoren ofte en stifinderfunktion for de veteraner og pårørende, der ikke kan finde rundt i det kommunale system.

- **Udpegning af nøglepersoner**

Det er nødvendigt med et større ledelsesfokus på veteranindsatsen, herunder udpegningen af nøglepersoner. Det er fortsat en udfordring at få udpeget enkelte nøglepersoner og forankret ejerskab i enkelte centre. Dette i kombination med løbende udskiftning af medarbejdere er en medvirkende grund til, at det er et løbende fokusområde for Veterankoordinatoren, – at sikre deltagelse af nøglepersoner i netværket.

- **Netværksmøde med nøglepersoner for Veteranindsatsen**

Der er en masse gode eksempler; Job & Helbred, hvor lederen selv sidder med i netværket sammen med en af sine medarbejdere og går forrest i forhold til prioritering af ressourcer. Ligesom Forsorgs hjemmet Toften i flere år har kommittet sig til deltagelsen. Andre som Ungehuset, Handicap & Psykiatri mf. har fået fornyet ejerskab. I 2023 har Veterankoordinatoren inviteret 5 forskellige fagligheder fra

Veterancentret til at deltage i netværket, hvilket har kastet lys på udvikling af snitflader og sikret et tættere samarbejde for alle nøglepersoner.

I 2023 har der også deltaget flere nøglepersoner i Veterancentrets konferencer og temadage, hvilket Veterankoordinatoren har en formodning om skyldes – at nøglepersonerne ses i samme netværk, som nogle af faglighederne fra Veterancentret. Dette skaber en vigtig synenergi- nye vigtige relationer, en bedre forståelse for hinanden og et fælles fundament & afsæt i forhold til hele veteranindsatsen.

Veterankoordinatoren har en bunden opgave i forhold til at opfordre nøglepersoner og udfordre ledere – således at nøglepersonen får ledelsesmæssig understøttelse til at prioriterer deltagelse i Veterankoordinatorens infomøder og undervisningsdage, samt fællesarrangementer med samarbejdspartnere.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

- Der fortsættes med udpegning af nøglepersoner, der kan indgå i samarbejdet med Veterankoordinatoren, for at sikre den nødvendige vidensdeling og på sigt smidiggøre sagsbehandlingen. Nøglepersonerne skal have styrket deres viden om veteranernes kultur, identitet og udfordringer, for på den måde at være behjælpelige i vidensdelingen i de enkelte centre.

På lang sigt

- Der tilstræbes et klart og mere synligt netværk af nøglepersoner og ansvarlige på tværs af de kommunale centre samt eksterne instanser. F.eks. vha. et arbejdsrum på Slagelse kommunes intranet - Inslag.

Veterankonferencen.

Fotograf: Steen Hartov/Forsvaret.

Strategispor 5

Udvikling af indsatser og samarbejder

Langt størstedelen af de hjemvendte veteraner indtræder problemfrit på arbejdsmarkedet, enten i deres tidligere job eller på nye arbejdspladser. Målet for arbejdsdygtige veteraner, som for alle andre ledige, er at komme hurtigt i job eller videreuddannelse. Kommunens værktøjer samt de lovgivningsmæssige rammer er i udgangspunktet de samme.

Opgaven sætter holdet. Derfor har veterankoordinatoren en central rolle i udviklingen af samarbejdet med de mange interessenter indenfor forsvaret, lokalsamfundet, virksomheder, behandlingstilbud under staten, regionen og kommunen m.fl.

Det betyder, at der er etableret et dialogforum med repræsentanter fra de mange interessenter både lokalt, regionalt og fra landsdækkende foreninger, som ønsker at bidrage til synliggørelsen og udviklingen af indsatser for veteraner og pårørende i Slagelse Kommune. Forsvarets regionale Veterandialog forum vil være med til at pege på udfordringer og potentialer for udviklingen af den brede veteranindsats. Der vil i den forbindelse blive nedsat ad hoc arbejdsgrupper for at løfte de forskellige tiltag.

Dette gøres ved:

- At Forsvarets regionale Veteranforum mødes årligt.
- At der indsamles input omkring fokusområder
- At der peges på mulige politiske fokusområder
- At der nedsættes ad hoc arbejdsgrupper
- At der afholdes temadage for nøglepersoner i kommunen (se strategispor 4)

Status på arbejdet

• Børn- og Familieforum

Med baggrund i Forsvarsforliget fra 2018-2023 har Veterancenteret oprettet en Familieenhed, med fokus på at styrke de familier der er ramt, når veteranen har gener efter udsendelse. Herunder er der etableret et særligt landsdækkende Børn- og familieforum, hvor Slagelse Kommunes Veterankoordinator er udpeget til at deltage, som en ud af 3 repræsentanter for landets Veterankoordinatorer. Der udvikles hele tiden på at inviterer nye relevante samarbejdspartnere ind i dette forum – senest i 2023 er Mandecenter Slagelse indgået i netværket.

• Forsvarets Regionale Veterandialogforum

Forsvarsministeriets beslutning om oprettelse af Regionalt Veterandialogforum resulterede i en aftale med Regimentschefen fra Gardehusarregimentet om, at deltagere i kommunens lokale dialogforum fremadrettet skal inviteres til deltagelse i Forsvarets regionale Veterandialogforum. Det er regimentschefen, der står i spidsen for militærregionens Veterandialogforum og derved inviterer de relevante kommuner og samarbejdspartnere.

Ministeriets intentioner om, at styrke samarbejdet lokalt har derfor udmøntet sig i 2 årlige møder i 2023. Der foretages en evaluering af dette i januar 2024, ligesom der foretages en evaluering af hele veteranindsatsen på landsplan ultimo januar 2024 af Forsvarsministeriet.

Dialogforum.

• Lokaler til VeteranCafé og Pårørende Café i Slagelse

Lokalerne i Ungeenheden er fortsat ikke den optimale lokation for cafeerne.

Veteranerne efterspørger et sted, som er "deres" og hvor de har mulighed for at sætte deres eget præg på f.eks. indretningen. Formålet med caféerne er netop at have et samlingssted, dels for skabe netværk

og dels for at modvirke selvisolation - derfor betyder rammerne meget. Med den nye udmelding om et muligt veteranhjem i Slagelse er der skabt et nyt håb hos veteranerne og deres pårørende.

- **Flagdag**

Der har været mange tilbagemeldinger fra forskellige faggrupper som har været Udsendte for Danmark. Poli, Beredskabsstyrelsen, Præster og Sundhedspersonale har henvendt sig til Veterankoordinatoren for at tilkendegive deres dybe taknemmelighed for, at være blevet talt op og anerkendt på lige fod med andre Udsendte faggrupper såsom soldaterne - på netop denne dag. Mere end nogensinde har Flagdagen 2023 været med til at skabe fornyet fokus og anerkendelse af alle faggrupper, som er Udsendte for Danmark. I slutningen af september 2023 lavede Danmarks Veteraner i samarbejde med Flagdag for Danmarks Udsendte - en undersøgelse af veteranernes holdning til Flagdagen - herunder med fokus på de lokale arrangementer rundt om i de forskellige kommuner. Resultatet forventes i 2024.

Flagdagen med kolleger.

DIF.

- **DIF's Soldaterprojekt & Slagelse Kommune SafeZone - Skydning**

Der er i 2023 indgået forlængelse af samarbejdet mellem DIF's Soldaterprojekt, Slagelse Skytteforening og Slagelse Kommune, hvor veteraner kan gå til skydning i et særligt tilbud i Slagelse Skytteforening.. Formålet er, at veteranerne kommer ud hjemmefra og deltager i noget socialt og samtidig skabe netværk til selve skytteforeningen.

SafeZone mødes en gang ugentlig og der deltager ca. 10-15 veteraner hver gang. Formålet med projektet er at veteranerne skal ud i selve skytteforeningen og det er der stadig flere og flere der gør.

- **Veteraner & Golf**

Veterankoordinatoren har i 2023 indledt et samarbejde med Korsør Golfklub, formanden for Veteran Cafe Slagelse og nogle frivillige. Med henblik på at udvikle flere lokale tilbud til veteraner. Golfen viser sig, at være en særdeles god aktivitet for veteraner da:

- Golf er god motion og godt fællesskab med højt til himlen
- Golf styrker musklerne
- Golf styrker koordination og balance
- Golf er godt mod tankemylder

Træningen foregår hver anden fredag fra kl. 16-18.00 i Korsør Golfklub og er for alle Udsendte faggrupper for Danmark –

både aktive tjenestegørende og skadede veteraner. Her er mulighed for at låne alt udstyr – alt fra golfkøller til golfbil stilles til rådighed. Tovholder er frivillig og veteran Henrik Abildstrøm – ligesom der vil være 2-3 frivillige golfhjælpere, som hjælper til.

I 2023 har der deltaget 5-10 veteraner pr. fremmøde.

Veteraner og golf.

Tilbuddet er gratis og uforpligtende for veteranerne.

Veteraner & Golf har deres egen Facebookgruppe –

[https://www.facebook.com/groups/Veteraner og golf](https://www.facebook.com/groups/Veteraner%20og%20golf)

– hvor der kan aftales yderligere fremmøde.

• Hesteassisteret Terapi

Som udgangspunkt tilbydes veteraner med PTSD og depression primært kognitiv terapi. Men undersøgelser viser af 40% af veteranerne ikke profiterer af dette –

netop fordi deres nervesystem er voldsomt overbelastet. Derfor bliver nye terapiformer nu undersøgt i Danmark. Terapi med heste anvendes med stor succes i både USA, Tyskland & England med gode resultater. Og anvendes som en stabiliserende terapiform.

Hesteassisteret terapi.

Veterankoordinatoren & Slagelse kommune ønsker at være med i udviklingen af alternative behandlingsmetoder til veteranerne. Veterankoordinatoren har derfor indgået samarbejde med Human Horse – hesteassisteret terapi. Et forskningsprojekt som faciliteres i samarbejde med Aarhus Universitet v/ Lektor Helle Spindler, Danmarks Veteraner & Veteranstøtten v/ Nils Hartvig & Human Horse v/ Sussi Hjort Hollensted. I 2021 gennemførte de Danmarks første forskningsprojekt i neuroaffektiv hesteassisteret terapi til veteraner med PTSD. Forskningsprojektet forventes, at vise gode resultater, som forventes publiceret 1 kvartal 2024.

Se video om projektet her: <http://humanhorse.dk/ptsd-ramte-veteraner/>

Det nye forskningsprojekt afvikles forventeligt i juni 2024-2025, hvor forskningsmaterialet vil blive behandlet og publiceret i 2026.

Slagelse kommune vil formodentlig i sensommeren 2024- som et led i samarbejdet – kunne tilbyde veteraner i Slagelse denne mulig ud fra særlig screeningskriterier.

- **ERFA-gruppe (Syd - Vestsjælland, Lolland-Falster & Møn) for Veterankoordinatorer.**

ERFA- gruppens formål er at erfaringsudveksle og vidensdele i forhold til veteranindsatsen på tværs. Gruppen er startet i slutningen af 2023.

Gruppen består af 7 veterankoordinatorer, samt opsøgende rådgivere fra Veterancentret. Mødet afholdes hvert kvartal i tidsrummet fra 9.00-14.30.

- **Følgegruppe for Veterancentret**

Denne gruppe blev etableret i slut 2023 og Veterancentret udvalgte hvilke veterankoordinatorer, som skal deltage. Følgegruppen består af Veterankoordinatorer fra Slagelse, København, Kolding, Århus & Silkeborg samt Guldborgsund kommune. Møderne faciliteres af udviklingskonsulent Jane Bramvel fra Veterancentret.

Gruppens formål er at, kvalificere og afprøve løsninger, samt bidrage med viden om deres område i forhold til Veterancentrets temadage. Ligesom følgegruppen bliver medspillere i forhold til selve opkvalificeringen af veterankoordinatorernes kompetencer, til gavn for veteranerne og deres familier.

Følgegruppen for Veterancentret afholder mødes forventeligt hvert kvartal og forestår arbejdet med temadagene fremadrettet.

Følgegruppen.

- **PSP-Samarbejdet**

PSP står for Poli, Sociale myndigheder og Psykiatri. Det er et tværsektorielt samarbejde mellem Politiet, Kriminalforsorgen, De sociale myndigheder og Psykiatrien i Regionen.

Formålet er et tæt samarbejde om at hjælpe udsatte borgere med misbrugsproblematikker, psykiske lidelser eller sociale problemer. Denne gruppe af borgere har hidtil risikeret at lande i en gråzone uden tilstrækkelig hjælp og støtte, fordi de ikke entydigt hører til i psykiatriens,

socialforvaltningernes eller politiet regi. Når en borger har brug for hjælp, kan parterne i PSP-samarbejdet yde en hurtig, effektiv og koordineret indsats og dermed forebygge, at udsatte borgere udvikler eller fortsætter med f.eks. kriminel adfærd. Det er en ændring af retsplejeloven, som muliggør samarbejdet. Ændringen betyder, at alle politikredse i Danmark skal etablere og faciliterer rammerne for samarbejdet – hvor indenfor myndighederne må udveksle oplysninger.

Efter den tragiske skudepisode i Fields 3. juni 2022, besluttede Rigspolitichefen, at PSP – samarbejdet på landsplan skulle intensivere for netop at forebygge lignende tilfælde i fremtiden.

Veterankoordinatoren har i 2023 arbejdet på at kunne deltage i dette samarbejde, hvilket har resulteret i, en aftale om - en fast deltagelse i 2024. Veterankoordinatoren deltager fremadrettet i samarbejds mødet, som finder sted fast hver torsdag fra 9-10 på Politistation Slagelse. Veterankoordinatoren er en af de første Veterankoordinatorer på landsplan, som har fået mulighed for at deltage i PSP samarbejdet.

Dette skyldes ikke mindst de nye gode relationer, som Veterankoordinatoren har brugt tid på at opbygge i 2023.

● **Mandecentret i Slagelse**

Mandecentret Sjælland åbnede en lokal afdeling i Slagelse i 2022. Lokalt har de plads til 12 mænd og deres børn, ligesom de udbyder ambulante tilbud til mændene.

I 2023 har Veterankoordinatoren arbejdet på at få et samarbejde med Mandecentret, som netop også pt. har veteraner boende.

Der er etableret et styrket og rigtig godt samarbejde, hvor Mandecentret også har været inviteret ind til oplæg for netværket for nøglepersonerne i Veteranindsatsen. Dette har resulteret i et bredt kendskab til Mandecentret på tværs af kommunen og brugen af deres ekspertise her. Mandecentret er derfor også som synenergi effekt heraf – inviteret ind i Veterancentrets Børn & Familie Forum 2023.

PSP.

Mandecentret.

Udviklingspotentiale

På kort sigt

Der skal fortsættes med at udvikle nye tilbud til veteraner og pårørende lokalt i Slagelse. Ligesom der arbejdes med at udbrede kendskabet til alle tilbud og fagligheder i Veterancentret.

På lang sigt

GIS-kort

Der arbejdes med muligheden for en synliggørelse af de lokale tilbud til veteraner og pårørende – en digital løsning eller udstillingsvindue med et slags interaktivt kort, som kan understøtte både medarbejdere og veteraner.

Rådet for Socialt Udsatte

Veterankoordinatoren er blevet adspurgt, om hun vil deltage i Rådet for Socialt Udsatte i 2024. Det er aftalt, at der træffes en beslutning i 1. kvartal 2024.

Veteranhjem Slagelse

Der har gennem flere år været et stort ønske om et Veteranhjem i Slagelse i lighed med dem i København, Odense, Fredericia, Århus og Ålborg. Med den nye udmelding i november 2023 om, at der er i næste års finanslov, er afsat fem millioner kroner til at lave et veteranhjem i region Sjælland, som skal drives af Fonden Danske Veteranhjem – blev der atter skabt et håb om at få et fristed til Slagelse for veteraner og pårørende i hele region Sjælland. At få sat Slagelse på landkortet over kommuner med veteranhjem - netop pga. Slagelse som en stor Garnisonsby med både Flådestation Korsør & Gardehusarregimentet og ca. 911 veteraner. Veterankoordinatoren arbejder på, at blive inviteret ind og være med til at kvalificere drøftelserne i processen om beliggenhed og faciliteter mv til det kommende Veteranhjem.

*Fregatten Niels Juel saluterer i farvandet ud for Korsør og på Flådestation Korsør.
Fotograf: Peter T. Staggemeier/Flyvevåbnets Fototjeneste.*

Det nye år 2024

Potentialerne fra nærværende årsrapport 2023 vil nu blive indsat i årshjulet for 2024 og således arbejdes der med de enkelte temaer hen over året.

2024 vil således også være året, hvor Veterankoordinatoren for første gang nogensinde skal foretage effektmålinger på baggrund af 5 måleindikatorer:

- 1. Anonym opgørelse over antal henvendelser fra veteraner og pårørende fordelt på emner som helbred, hverdagsmestring, samarbejde med myndigheder og øvrigt.**
- 2. Tilfredshedsundersøgelse for pårørende.**
- 3. Progressionsmåling for de kontaktføløb, hvor Veterankoordinatoren har et kontaktføløb på mere end 3 måneder.**
- 4. Opgørelse af antal netværks- og samarbejds møder samt veteran og pårørendearrangementer. Minimum 5 netværks og samarbejds møder pr kvartal og minimum 5 veteran & pårørende arrangementer.**
- 5. Årlig tilfredshedsundersøgelse blandt samarbejdspartnere.**

På baggrund af kvartalsvise indrapporteringer året ud i 2024 - håber Veterankoordinatoren i tæt samarbejde med Veterancentret - at kunne kvalificere, hvorvidt det er muligt at gennemføre ovenstående uden, at det kommer til at ligge hverken veteraner, pårørende eller samarbejdspartnere til last.

Veterankoordinator Marlene Bilenberg

Veteranindsats Slagelse

Tlf. 21 32 27 47

Mail: veterankoordinator@slagelse.dk

